

Revista d'informació municipal

Octubre - desembre 2017 · Núm. 35

LA GRAN ENCESA

Sem batut el
Rècord Guinness
81.000 espelmes per la independència

Telèfons d'interès

Ajuntament.....972896011
Museu Municipal.....972896313
Oficina de turisme.....972896313
Consultori mèdic.... 972146213
Farmàcia M. Biel.... 972896120
CEIP Jaume I..... 972896224
Llar d'infants.....972897006
Parròquia.....92896301
Museu de la Pagesia....616982909
Renfe Puigcerdà.....972880165
Consell Comarcal
de la Cerdanya.....972884884
Deixalleria.....972880182

ÍNDEX

Tema	Pàg.
Salutació de l'alcalde...	3
Si t'ho has perdut.....	4
Setmana mobilitat sostenible.....	7
Festa del castell.....	8
Nou <i>Escape Room</i>	9
La sortideta.....	10
Museu municipal.....	12
Projectes de millora.....	14
Actualització mapa turístic.....	15
L'etimologia dels nostres noms.....	16
Rècord Guinness.....	19
Agenda.....	20

Edita: Ajuntament de Llívia - www.llivia.org

Horari d'atenció al públic:

De dilluns a divendres, de 9h a 14h

Horari del Museu Municipal:

De dimarts a divendres, de 10h a 14h i de 16h a 18h

Dissabtes, de 11h a 14h i de 16h a 20h

Diumenges, de 10h a 14h

Salutació de l'alcalde

Benvolguts lliviençs,

L'ajuntament de la vila us ofereix la recuperació de la revista municipal que va iniciar l'antic govern .

Creiem que va ser una iniciativa molt encertada, on volem que tothom hi tingui cabuda: per una banda per la informació que oferirà i per l'altra, volem que sigui un espai on els vilatans puguin dir-hi la vostra a través de propostes, articles d'opinió, queixes...per tal de millorar la convivència i el nostre entorn.

En aquesta nova edició, la revista serà trimestral en comptes de mensual, així doncs haurem de tenir una mica més de previsió amb els temes a desenvolupar. Veureu que hi haurà seccions que seran fixes, com ara "La sortideta", "Museu Municipal" i "L'etimologia dels nostres noms", que les podreu seguir a totes les revistes properes.

Us convidem a tots i totes a participar-hi!

Elies Nova
Alcalde de la Vila de Llivia

Si t'ho has perdut...

35è Concurs de Rams de flors de muntanya i 2n Concurs de Fotografia de Flora de Cerdanya · "Esteve Sais"

Com cada any, el 15 d'agost es va celebrar el Concurs de rams de flors, juntament amb la segona edició del Concurs de fotografia de flora que organitza l'Ajuntament de Llivia amb el **Grup de Recerca de Cerdanya**.

Els guanyadors del concurs de rams de flors van ser:

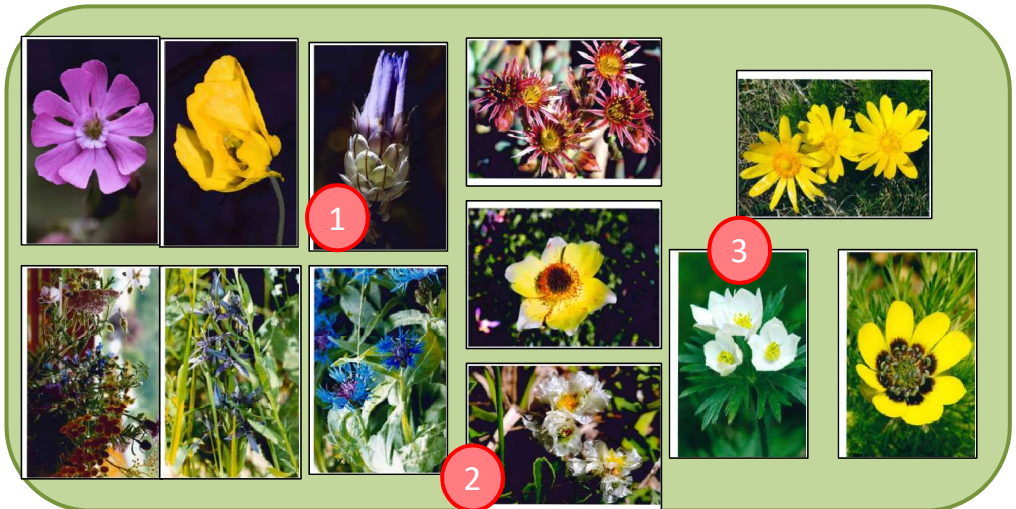
-Cat. infantil: 1a: Nora Martí, 2a: Emma Canals i 3a: Carla Valdívila

-Cat. adulta: 1r: Jesús Canelo (Premi a la varietat), 2a: Imma Polo i 3a: Anna Gasiot

Els guanyadors del concurs de fotografia de flora de Cerdanya van ser:

-1a: Victòria de Caralt ("Catananche coerulea"), 2n: Antoni Montagut ("Paronychia kapela") i 3a: Anna Ribera ("Anemone narcissiflora")

Volem donar les gràcies als col·laboradors que hi participen activament, especialment a Rosa Aguilar, Elena Sala, Emili Vilaseca i Enric Quílez. Per a l'estiu vinent, tenim programats una xerrada sobre la flora de Llivia i un taller floral.

10è Cross de la Vila de Llivia · 12 d'agost

Els esportistes que van atansar-se a la Vila per córrer el popular cross van poder gaudir d'un recorregut de 8.2km que surt de Sant Guillem, creua el Segre i transcorre entre prats per una pista de terra, en un entorn bellíssim de la Cerdanya.

A la classificació general, les tres primeres de la categoria femenina van ser: 1a: Júlia Font (34:36.70), 2a: Vanessa Sancho (35:09.25) i 3a: Isabel Guevara (36:26.45)

A la categoria masculina: 1r: Albert Cristòfol (30:26.05), 2n: Albert Ferrer (30:34.00) i 3r: Sergi Artís (30:37.50)

Balls a la plaça

Cada dijous del mes d'agost, a les 22h a la plaça Major de Llivia

3 d'agost: **QUÈ TAL?**

10 d'agost: **SHARAZAM DUE**

15 d'agost:
COBLA PRINCIPAL DE BERGA
(a les 19h al pati de les escoles)
DISCO 60'-80'

24 d'agost: **JAZZ DO IT**

The Xop Festival · Llivia-Cerdanya

Un esdeveniment centrat en la moda i amb activitats complementàries com pasarel·les de moda, música, cine, food&drinks, activitats infantils, i molt més!

II Cursa Americana i III Enduret de nens de motocròs

Taller de plantes medicinals

Any rere any, aquests tallers van prenent més adeptes. Es realitzen els quatre dissabtes d'agost, durant tot el dia:

- Reconeixement de plantes medicinals i remeis naturals
- Destil·lació de plantes medicinals
- Gastronomia de camins (plantes culinàries)
- Elaboració de sabons

Els Manel van obrir el Festival al Parc de St. Guillem de Llivia amb el seu pop barrejat amb música folklòrica.

A causa dels atemptats del 17 d'agost a Barcelona, el Festival de Música de Cerdanya, que aquest any presentava la peculiaritat de compartir programa amb la Vila de Puigcerdà, va anul·lar els concerts següents:

Andrea Motis (Llivia), **Amadeus Chamber Orchestra de Polònia** (Llivia) i l'**Orquestra Simfònica del Vallès** (Puigcerdà).

Malgrat tot, el Festival organitzat de manera conjunta ha resultat un èxit, ja que arriba a més varietat de públic.

**Setmana
de la Mobilitat
Sostenible i Segura**
Del 16 al 22 de setembre

Simulacre de Rescat de víctimes en accidents de trànsit

Jornada de conscienciació organitzada per l'Ajuntament de la Vila de Llivia amb la col·laboració dels Bombers de la Regió Metropolitana Sud i dels Voluntaris de la Cerdanya, del SEM i l'ajuda de Grues J.Morer Puigcerdà i l'Alfons Cosp

Activitats a l'escola Jaume I:

Educació vial per part de Cos de Mossos d'Esquadra, taller de caixes niu, parc de bicicletes del Servei Català de Trànsit...

Us donem les gràcies a tots els qui
vàreu participar en la segona edició de
Llivia adherida a la Setmana Europea de la
Mobilitat Sostenible i Segura!

Cerdanya Cup i finals FUTSAL Copa Cerdanya

Les finals de la FUTSAL Copa Cerdanya i la Cerdanya Cup es van celebrar conjuntament a finals de juny i es van tancar amb un total de 72 equips, 213 partits i 1200 participants, xifres que donen un èxit total a la trobada esportiva a Llivia.

Paral·lelament, es va realitzar el 6è campionat de futbol sala de la Copa Cerdanya. Van competir equips de tota Espanya, en una lliga en què el diumenge es va decidir tot.

Festa del Castell de Llivia

El diumenge 2 de juny els nens i nens de l'escola i ex-alumnes de l'escola vam participar en la festa del Castell.

Vam fer la representació teatral de l'oferiment del privilegi que atorgà Jaume I per habitar la falda del Castell.

Tot i que amenaçava pluja, la gent es va animar a pujar al castell i vam tenir molts espectadors.

Gràcies a les actrius, actors i a tota la gent implicada en el muntatge, l'espectacle va ser tot un èxit! L'any vinent repetirem!!

Els nens i nenes de l'escola han volgut explicar la seva experiència:

Laia i Lucía: ens va agradar molt fer de conselleres del Rei i els assajos van ser molt divertits.

Nicole: els vestits que ens van deixar eren molt bonics. Jo vaig recitar un poema a la reina i em va sortir molt bé.

Gerard G, Gerard C, Dídac, Marc Pol i Judith: Vam fer de cavallers i ens va sortir molt bé perquè ho vam assajar.

Arllet: Em va agradar fer de cavaller però se'm va trencar l'espasa. Ara en tinc una de plàstic pel pròxim teatre.

Malva, Martina, Lucía i Maria: Ens va agradar molt fer el ball. Vam haver d'assajar molt perquè al principi no ens sortia gaire bé.

Escola Jaume I de Llivia

La Cerdanya tindrà el seu primer *Escape room*

S'ubicarà a Llivia i s'inaugurarà el desembre d'enguany.

>Cerdanya Escape room s'ubicarà a l'Únic parc

>El recinte té unes vistes inmillorables

Aquest serà el primer *Escape room* de la zona i no en serà un de qualsevol, ja que estarà ambientat en l'alta muntanya i molt relacionat amb la Cerdanya.

A partir d'aquest desembre, tothom qui vulgui podrà dirigir-se a l'Únic Parc, situat a Llivia. Aquest parc, amb hípica i restaurant, té previstes una sèrie d'activitats, la primera d'elles un *Escape Room*.

Els *Escape Room*, o sales d'escapisme, són activitats cada vegada més populars, i es tracta d'una o d'una sèrie d'habitacions ambientades, on s'han de resoldre enigmes, puzles i passar proves per intentar-ne sortir abans de 60 minuts.

Aquest en concret el podran realitzar grups de 2 a 6 persones i el preu oscil·larà al voltant de 60 € per sessió. *"Hi ha moltes possibilitats d'obtenir descomptes, ja que l'empresa associada 360XPLORE ofereix activitats a l'aire lliure tot l'any i es recolzen molt bé l'una a l'altra. Interessa premiar el client habitual"* apunten Màrius Mansilla i Olga Barcons, els seus socis fundadors. A més, una de les diferències amb altres empreses, és la manera especial de finançar-lo. Parlem del "crowdfunding" o micromecenatge, que és una forma molt innovadora d'intercanvi, cada cop més utilitzada arreu del món.

Aquest *Escape Room* té prevista l'obertura pel pont de la Puríssima d'aquest any 2017, però s'espera que més endavant s'obrin més sales en aquesta mateixa ubicació.

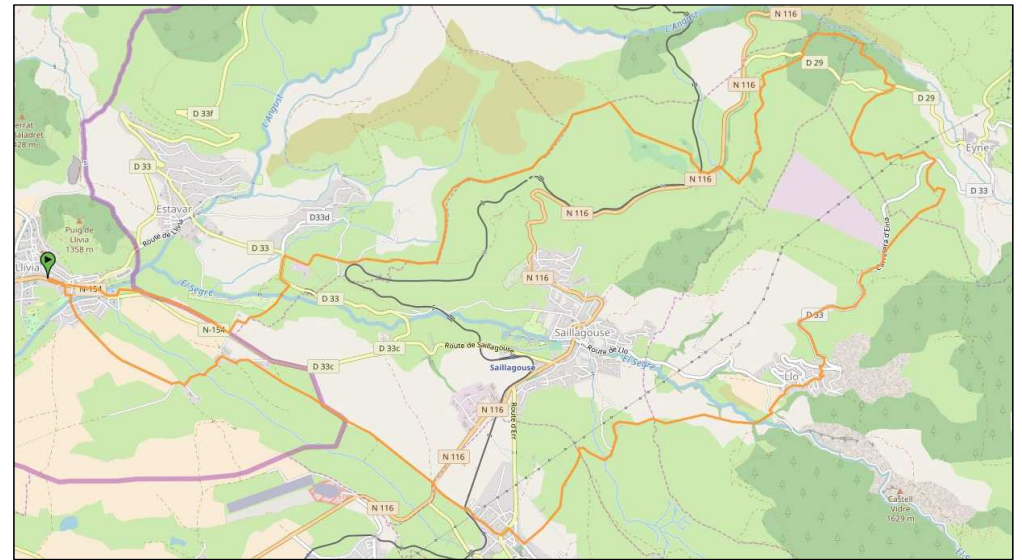
Per tant, serà el primer d'una sèrie, amb jocs intrigants, que et faran treballar la ment i intentar resoldre els enigmes per avançar en el joc. A més, és un magnífic treball de cooperació en equip.

Tanmateix, en aquesta zona és especialment interessant una activitat "indoor", és a dir, que no sigui a l'aire lliure, i així poder gaudir amb amics i família també en els dies freds o plujosos.

Per a més informació i reserves: <http://cerdanyaescaperoom.cat/>

La sortideta

Per gentilesa *aparthotel Les Corts*

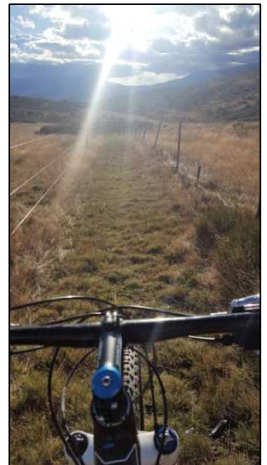

Proposta ruta I :

Us proposem un recorregut amb BTT per els pobles ceretans francesos d' Err, Llo i la ruta megalítica d' Eyna, Tornant per Bajanda i el corriol paral·lel a la carretera de Gorguja. La ruta es circular, d'uns 25 km amb un desnivell positiu de 575 m amb una dificultat mitja.

Iniciem la ruta camí cap a Gorguja, agafant la pista que ens portarà al poble d'Err (km 5), fins a trobar el GR 36 que no deixem fins passat LLo. Travessem Verdrignans i continuem fins a LLo en un agradable passeig.

Un cop a LLo, (km 9) ens preparem per iniciar la primera i més forta pujada de la jornada. Dins el poble, podem parar un moment a la font per agafar forces tot just abans de pujar la forta rampa que hi ha. És curta, d'uns 300 m i dividida en dos parts però té un desnivell que arriba fins al 29%. La primera part és cimentada i ens posarà a prova. Un cop a la carretera agafem la segona part que ja és de terra i on hauré de posar "peu a terra".

Ja som a dalt i toca seguir per la carretera D-33 perquè el GR 36 no es troba en bon estat i val més la pena rodar per la tranquil·la carretera de LLo a Eyna.

Quan arribem al centre solar en construcció, ens desviem a la dreta per agafar un corriol que torna a coincidir amb el GR 36

(km 11), i que ens deixarà al punt més alt del trajecte, a uns 1600 m. En aquest punt, deixem de banda definitivament el GR 36 i és bon lloc per avituallar-se mentre gaudim d'unes vistes espectaculars de la vall d'Eyna, el Puigmal i la banda del Carlit.

Ara toca baixar i ho farem per la ruta megalítica d'Eyna, un corriol d'herba on hem d'estar atents i anar descobrint les restes megalítiques que podem visitar (del km 12,5 al 13,5).

Arribem fins la carretera D-29, remuntem un petit tram d'aquesta i baixem per un corriol on hi ha una part d'uns 10m força tècnics on haurem de desmuntar. Després planegem per corriols i pels "single tracks" que fa el ramat al seu pas fins arribar al Coll Rigat on enfilem la pujada del camp d'aviació (km 17,7) fins trobar el camí de Sant Jaume, tot just passada una tanca i que continuem fins a arribar a Bajanda. Opcionalment, en el km 21,1 ens podem desviar un moment i visitar l'estació del tren groc d'Estavar. Sinó, seguim endavant fins a entrar el Segre i anar a buscar el corriol paral·lel a la N-154 que en portarà de nou a Llivia.

Durant el camí ens trobarem diversos tancats pel ramat, siguem curosos i deixem-les tancades.

Link de la ruta <https://es.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=20062218>

MUSEU MUNICIPAL

Restauració del Llibre Ferrat, Llibre dels Privilegis de Llivia

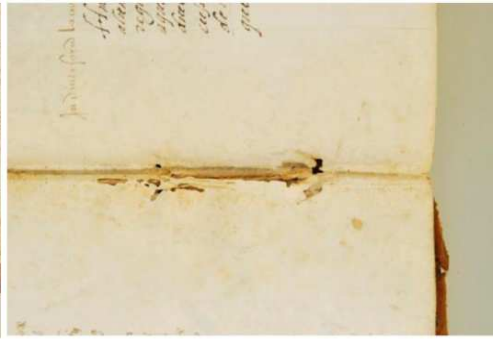
El Llibre nostre Llibre Ferrat és un volum manuscrit en pergami amb les cobertes de fusta, folrades amb pell girada marró, i cinc bollons de ferro decorant les dues cobertes, un al mig i els altres als quatre extrems, motiu pel qual rep el nom que té. Aquesta peça conté un recull de les conformitats de llibertats, franquícies, privilegis, ordenacions, empris i constitucions, que la Vila de Llivia havia rebut dels reis de la Corona d'Aragó des de Joan I fins a Carles V. Comença a escriure's a la segona meitat del segle XVI quan el síndic de Llivia demana a Gabriel Alsina, arxiver i notari domiciliat a la ciutat comtal, que col·lecti tota la informació que hi havia aleshores a l'Arxiu Reial de Barcelona, i es continuarà omplint en èpoques successives per diferents mans. És el llibre en què apareix, a la pàgina deu, el distintiu del nostre poble: el per tots conegut escut de l'Hércules.

Aquesta actuació s'ha plantejat en motiu del seu precari estat de conservació i la urgència en què es requeria. Els treballs de restauració els han dut a terme l'Aina Vila i la Núria Casademunt de l'empresa Teixell, especialitzada en conservació i restauració de material d'arxiu i obres d'art en diferents suports. El cost de la intervenció al nostre emblemàtic llibre ha estat de 2387,09 €, IVA inclòs.

Els diferents quaderns de pergami que inclouen el llibre i l'enquadernació estaven desagregats i descosits, amb la conseqüent pèrdua d'estabilitat i resistència original del volum; per tant, després de descompondre la peça i del tractament dels diferents elements es va dur a terme el muntatge dels quaderns, la reproducció del cosit original, l'encolat del llom i la realització de capçades noves artesanals. Tant les cobertes, com les diferents pàgines del bloc, presentaven pols i brutícia superficial, així com taques greixoses, i els fulls de pergami també estaven esgrogueïts i havien patit ondulacions; motiu pel qual es va procedir a la neteja de tots els elements i a la hidratació, aplanat i consolidació i reintegració de les pèrdues dels diferents suports. Els diversos llistons que formen les tapes de fusta estaven separats i la pell que els cobreix presentava pèrdues i aixecaments; per consegüent es varen encolar els llistons i es van consolidar i reintegrar les pèrdues amb pell de característiques similars a l'original. El volum havia patit també l'atac d'insectes que afectava l'ànima de fusta de les cobertes i havia provocat pèrdues en la pell i nombroses galeries en el pergami; així doncs, es va efectuar un tractament insecticida i la consolidació de les galeries produïdes pels xilòfags. Es va efectuar, també, la neteja i emprimació d'un inhibidor de la corrosió pels bollons i es realitzaren unes tanques noves, col·locant els claus originals, per tal de restablir la funció de tancament que oferien a la peça. Tot això es complementa amb la fabricació d'una caixa de protecció de conservació, feta a mida, amb una làmina amortidora d'espuma.

Guarda cartó afectada per l'atac de xilòfags

Interior del bloc, afectat puntualment pels xilòfags

Projectes de millora de la Vila

L'Ajuntament de la Vila de Llivia ha aprovat els següents arranjaments que es duran a terme durant aquest any:

-Carrer Puigcerdà:

Projecte de millora i condicionament de les xarxes de clavegueram i aigua potable, ja que actualment presenten greus deficiències, i conseqüentment la pavimentació. A més, es vol millorar la funcionalitat i l'estètica del carrer, ja que connecta el casc antic amb l'Avinguda de Catalunya.

-Camí de Sant Guillem:

Projecte d'arranjament del camí que consisteix en soterrar la línia de telefonia aèria, l'habilitació d'una vorera de 2,50 m fins a l'entrada al parc amb la finalitat de permetre el pas de vianants, la pavimentació de l'accés a l'aparcament des de la cruïlla i llur senyalització.

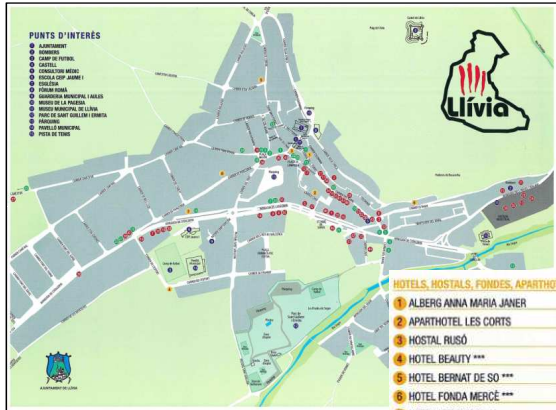
-Carrer Raval :

Projecte de pavimentació del carrer Raval mitjançant la reparació dels tres metres centrals a través de la retirada d'adoquins actuals i la construcció d'una llosa de formigó armat amb fibres per acabar amb una capa de rodadura de 5 cm d'aglomerat en calent prèvia imprimació asfàltica

Actualització del mapa turístic de Llivia

Des de l'àrea de Turisme volem actualitzar el mapa turístic de la Vila per a properes edicions, així com la informació de la web de www.llivia.org. És per aquest motiu que, si hi detecteu algun error en les dades o voleu aparèixer com a professionals, així com ara els "Habitatges d'Ús Turístic", feu-nos arribar un correu electrònic a turisme@llivia.org per tal de procedir a la seva modificació o incorporació de les dades.

HOTELS, HOSTALS, FONDES, APARTHOTELS

1 ALBERG ANNA MARIA JANER	934301608
2 APARTHOTEL LES CORTS	972146256
3 HOSTAL RUÍS	972146264
4 HOTEL BEAUTY ***	972896513
5 HOTEL BERNAT DE SO ***	972146206
6 HOTEL FONDA MERCÉ ***	972897001
7 HOTEL L'ESQUIROL, **	972896303
8 HOTEL SET TERRES	972896499

BARIS I RESTAURANTS

1 ANTIC CAN MARCEL·LÍ	972146186
2 CAL COFA, RESTAURANT	972896500
3 CAN VENTURA, RESTAURANT	972896178
4 EL BISTROT DE LLÍVIA	667022729
5 EL FERRADOR	972146076
6 EL JARDÍ DE LA PLAÇA	659346070
7 EL PUNGIAL	972896330
8 EL SEGRE, BAR-RESTAURANT	972896405
9 EL TURÍ, BAR	972896524
10 FOOD TROC	681955638
11 L'AMBASSADE	972896535
12 L'AVET, RESTAURANT	972146364
13 LA CANTINA	638339794
14 LA FORMATERIA, RESTAURANT	972146279
15 LA PIZZERIA DE LLÍVIA	972146246
16 LA TONA	972146101
17 LES TRUMFES	972146031
18 PIZZERIA LA BAMBOLA	972896399
19 PIZZERIA NACHO	972896467
20 PIZZERIA PAUL BESOMBES	0033611071673
21 PUB EL POU	972146264
22 TIRÓ BOIG	660372936
23 RITA PORTA, RESTAURANT	972896353

ALTRES SERVEIS

ARQUITECTE TÈCNIC MARC TORRENT	Malessanya, 5	629223352
ARQUITECTE TÈCNIC N. NOVA	Cerdà, 2	627580425
ARQUITECTES CISP BERTHAN	Avda. Catalunya, 22	972896173
ARQUITECTES OLIVÉ GINESTE	Avda. Pallos Catalans, 18	972896577
ARQUITECTES TUSSET I BORRUT	Avda. Catalunya, 44	972896300
ARQUITECTES VALLDAURA	Renel, 15	972146160
ASSESSORANÇES M. VICENS	Avda. Catalunya, 107	972146256
ASSESSORIA BARBERAN	Avda. Catalunya, 107	972146392
CONSTRUCCIÓ JESUS MARTÍNEZ	Del Segre, 9	972146403
CONSTRUCCIÓ L'ENCLAU	Julia Lybica, 5	33676475192
CONSTRUCCIÓ PALMERO	Cast, 4	627498492
CONSTRUCCIÓ TUSSET	Renel, 41	972146413
CRUINVER SL	Llivia Park, 11	972896311
ELECTRICITAT AGUILERA	Estavar, 20	650548258
ELECTRICITAT FUENTES	Carril ral, 41	669336791
ELECTRICITAT MONREAL	Malessanya, 6	69967381
ENGINYER TOPOGRAFIA	Frederic Bernades, 13	690011673

9 UNIC PARC	626718832
10 VA DE VINS	640794984
11 XURRERIA L'ENCLAU	972897001

COMERCIS

1 ALIMENTACIÓ EL BON GUST	972146090
2 ANTIGUITATS RAWAL	667254527
3 ANTIQUARI TRASTETS	972146012
4 APARTAMENTS MIGUEL	972896161
5 AUTOSERVICI EUROPA	972896212
6 BEVA	972897060
7 BELL-ESTAR PRINEJUS, FINQUES	972146392
8 BUGADERIA MAGDA	972896221
9 CAMP BASE	972146336
10 CALCATS TOR	972146281
11 CARNICERIA PONS	972896221
12 CENTRE DE MASSATGES CLAVEIRE	972897022
13 CERVESA LYBICA	649439349
14 EL CELLER WINE PALACE	972896096
15 ESQUÍS REPARACIÓ LLÍVIA	650561058
16 ESTANC DE LLÍVIA	972146293
17 FARMÀCIA MERCÉ BIEL	972896120
18 FINQUES ESTÀNOL	022806386
19 FINQUES HERRERA-VICENS	972146056
20 FONTANERIA MORENO	639683830
21 FORN DE LLÍVIA	972896065
22 FORN PANS & COQUES	972146192
23 FRUITES I VERDURES RAWAL	33611050720
24 FUSTERIA PAPPAMON	972896053
25 GIL MOTORS	972140840
26 GRA A GRA	617725648
27 HÍPICA MAS RODONELL	972197362
28 IMMOBILIÀRIA CISP	620356900
29 IMMONEU LYBICA	972896173

30 INSTAL·LACIÓ UNIPERSONAL	972896192
31 JARDINERIA LLÍVIA 2009	639346982
32 L'ESPÍGOL DE LLÍVIA	609198749
33 LA CAIXA	972142020
34 LABORATORI DENTAL	658197431
35 LÁCTICS LA FORMATGERIA DE LLÍVIA	661955592
36 LLÍVIA GREEN, FINQUES	972146211
37 LLÍVIA MODA	972896161
38 MAQUINÀRIA VILAFABRA	972146185
39 NITELJA I MANTENIMENT SER-NET	972146163
40 PAPERERIA NÚRIA	620505379
41 PASTISSERIA GIL	972896324
42 PASTISSERIA SANT GUILLEM	972146203
43 PASTISSERIA VERA	972896586
44 PEXETERIA HILARIO	972140157
45 PERRUQUERIA ISATIS	972896003
46 PERRUQUERIA MARTA	972896091
47 PERRUQUERIA MIRALLS	972146039
48 PERRUQUERIA VARGAS	972896241
49 REGALS EDELWEIS	972896262
50 SIK-BIKE	972896298
51 STONE HOUSE, FINQUES	618642894
52 SUBCOMERCAT CHARLOT	073806549
53 TALLER MECÀNIC CERDÀ	972896064
54 VERDUNALL, FINQUES	972146160
55 VATES TURIUJ	972146336
56 XARCUTERIA ROLLAND	972896018

57 MUSEU DE LA PAGESIA	616982909
------------------------	-----------

L'etimologia dels nostres noms

Sapere aude

Sapere aude 'atreveix-te a saber', vet aquí la llatina (manllevada a Horaci) que he triat com a títol per a aquesta nova secció que m'han proposat de fer per tractar de temes culturals relacionats amb Llivia, la Cerdanya o el Pirineu.

I com que sóc filòleg de formació i tinc tirada a l'etimologia, és a dir la branca de la filologia que estudia l'origen i l'evolució dels mots, encetaré la secció parlant sobre

L'etimologia de Llivia i la de Cerdanya

Abans, però, farem una mica d'història per tal de situar-nos.

D'acord amb els testimonis prehistòrics més antics (megàlits, jaciments, destrals de pedra polida...), la Cerdanya ha estat habitada des de l'any 3.000 aC, de primer per un grup humà que devia parlar una llengua preindoeuropea relacionada amb el basc antic i l'aquità, tal com semblen provar molts topònims cerdans de tipus bascoide (Dorres, Er, Ger, Lles, Ur...). Pels volts del 1.500 aC, aquesta comunitat de pastors habitants de coves i constructors de megàlits rebrà influències de pobles més evolucionats procedents del sud de França, fet que donarà lloc a la civilització que hi ha qui anomena *bronze cerdà*. Una mica més tard, entre els segles VIII i VI aC i a pesar del seu aïllament entre muntanyes, els ceretans van entrant a poc a poc en contacte amb els ibers, que es mesclaran poc o molt amb els natius.

La notícia més antiga que coneixem del nom dels ceretans es remunta al segle I aC i ens la dona Posidoni d'Apamea (Felix Jacoby (ed.), *Die Fragmente der griechischen Historiker*, fr. 51), autor en el qual es basarà, un segle més tard, el geògraf grec Estrabó: al llibre tercer (c162) de la seva *Geografia* els anomena «cerretans» (*kerretanoi* a l'original grec) i diu que són «de raça ibèrica». També esmenta aquest poble Aviè, poeta i geògraf llatí del segle IV dC, al seu poema *Ora Maritima* (vv. 542ss): *quicquid agri cedit alto a gurgite, / Ceretes omne et Ausocretes prius / habuere duri, nunc pari sub nomine / gens est Hiberum* ('tot el territori que s'allunya del profund abisme marí el van posseir els cerets i, abans, els durs ausocrets, que ara sota el mateix nom són un dels pobles ibers').

L'extensió territorial del poble dels cerets (segons Aviè), cerretans (segons Estrabó) o ceretans és encara avui un tema controvertit. Hi ha qui els limita a la conca cerdana (envoltats pels andosins d'Andorra, els bargusis del Berguedà, els ausetans d'Osona i els castellani de la Garrotxa), mentre que d'altres, seguint Plini el Vell (*Història Natural* 3, 13: *perque Pyrenaeum Ceretani, dein Vascones*) reparteixen tot el Pirineu només entre vascons i ceretans, el territori dels quals fan per tant molt més extens.

Tampoc no se sap amb exactitud el moment en què els ceretans van caure sota el jou romà, per bé que tot sembla indicar que va ser l'any 49 aC quan, en plena guerra civil entre Pompeu i Juli Cèsar, aquest els sotmeté i erigí a Llivia (que, per la seva situació estratègica, sempre havia estat la capital de la regió i ho va seguir sent sota els romans) un nou *castrum* o fortalesa al lloc on ja hi havia l'antic: al turó que domina la població.

El nom de Llivia deriva del que li van posar els romans un cop la van conquerir: *Iulia Libyca*. Així està escrit (en grec) al testimoni més antic d'aquest topònim, que trobem al capítol 6 del llibre segon de la *Geografia* de Ptolemeu (s. II dC): *Ioulia Libyka*. La denominació *Iulia*, a banda de suggerir que la població va tenir categoria de municipi, sembla indicar la intervenció directa de Juli Cèsar, el qual pertanyia a la *gens Iulia* ('llinatge dels Julis'). Pel que fa a *Libyca*, les coses ja no són tan clares. Es fa difícil d'acceptar (per bé que hi ha qui ho defensa) que *Libyca* tingui cap relació amb *Libya*, que és tal com anomenaven els romans el país nord-africà i, per extensió, tota la regió septentrional de l'Àfrica: no hi ha cap prova que els africans hagin tingut cap relació amb els ceretans. Per tal de salvar aquest entrebanc s'han proposat dues explicacions: que *Libyca* sigui l'adaptació llatina d'algun nom ibèric (hipòtesi que no ha donat gaires fruits) o bé que el nom que els romans donaren a la capital ceretana va ser en realitat *Iulia Livia* (la *gens Livia* era una altra il·lustre nissaga romana), mentre que el *Ioulia Libyka* de Ptolemeu seria un error de transcripció que va cometre aquest geògraf egipci (a causa de la distància tant temporal com geogràfica i a causa del fet que ell mateix era africà). Aquesta és la teoria que defensa l'etimòleg Joan Coromines i la que em sembla més plausible.

Però, com es deia Llivia abans que hi arribessin els romans i la tornessin a batejar? Tal com apareix documentat en monedes ibèriques (Emmanuel Brousse, *La Cerdagne Française*, Perpinyà 1896, p. 207), el nom originari de Llivia era Kerre o Kere. Sembla evident que cal relacionar aquest topònim amb l'arrel (segurament cèltica) *karr-* 'pedra', 'roca', 'penyal', que hauria donat un **cariu* preromà, germà del basc antic *karri* 'pedra', i que en català ha donat *quer*, paraula avui dia caiguda en desuetud però que encara trobem com a primer element en molts topònims: Queralbs és a dir 'roques blanques', Queralt 'roca alta', Querol 'roqueta', Queragut...

De Kerre o Kere, plaça forta principal i durant força segles capital de la Cerdanya, deriven els gentilicis *Ceretes* i *Ceretani* ('ceretans', 'cerdans') i d'aquests el nom de la comarca: *Ceretania* ('Cerdanya'). L'antic nom de Llivia, Kere, és també segons Coromines l'ètim de Sareja (format amb Kere i el basc *egi* 'vessant', que significaria per tant '(el poble situat) al vessant de Kere') i de Gorguja (format amb Kere i l'iberobasc *goia* 'damunt': **Kere-goia* > **Corogoia* > *Gorguja*, amb el significat de '(el poble situat) damunt de Kere').

Tot i que la relació entre Kere o Kerre i l'arrel *karr-* ('pedra') sembla bastant clara, hi ha qui ha cregut que calia relacionar l'antic nom de Llivia no pas amb *karr-*, sinó amb el basc *xerri* o *kerri* 'porc'. I això per una raó ben senzilla: la fama, a l'antiguitat, dels pernills ceretans. Ho afirma Estrabó al passatge esmentat més amunt de la seva *Geografia* (3, c162) que tradueixo *in extenso* tot seguit: «Al Pirineu, el vessant ibèric és ric en arbres de tota mena, en especial de fulla perenne, mentre que el vessant cèltic està nu, i pel que fa a la part central comprèn valls amb bones condicions d'habitabilitat. N'ocupen la major part els cerretans, de raça ibèrica, entre els quals es preparen pernills excel·lents que rivalitzen amb els de Kibyra i que proporcionen no pocs ingressos a la seva gent». I Marcial, en un dels seus epigrames (13, 54), hi torna: *Cerretana mihi fiat uel missa licebit / de Menapis: lauti de petasone uorent* ('Que em serveixin pernil del país dels cerretans o que me n'enviïn, tant se val, del país dels menapis: i que els golafres devorin la cuixa').

Acabaré anunciant-vos el tema del pròxim article: Sili Itàlic, poeta llatí del segle I dC, va escriure una epopeia (el poema llatí més llarg: 12.200 versos!) sobre la segona guerra púnica. Al vers 357 del llibre tercer esmenta els ceretans, alguns dels quals pel que es veu s'uniren a l'exèrcit d'Hanníbal quan va passar per la Cerdanya en direcció a Roma. I en diu: *Cerretani, quondam Tiryntia castra* ('els ceretans, temps enrere quarter tirinti'). Això de «tirinti» significa 'de Tirint', que és la ciutat de l'Argòlide on, segons la llegenda, va ser criat Hèrcules, i per extensió s'aplica als llocs relacionats amb aquest heroi grec. Per tant: «els ceretans, temps enrere quarter d'Hèrcules». Què té a veure Hèrcules amb la Cerdanya? La resposta, al proper article.

Toni Cardona

81.000 espelmes per la independència

'La Gran Encesa a Cerdanya' va ser tot un èxit

A Llivia hem aconseguit un **Rècord Guinness: l'estelada encesa amb espelmes més gran del món**. El dissabte 23 de setembre, l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) va organitzar 'La Gran Encesa a Cerdanya', i el camp de futbol municipal de Llivia es va omplir de milers d'espelmes formant una immensa estelada, que es van encendre passades les 21 hores. També s'hi va formar un 'Sí' gegant.

Els ciutadans podien participar-hi apadrinant espelmes (per cinc euros tenien 4 espelmes) i les podran passar a recollir al Museu municipal.

Volem agrair a tots/es els/les voluntaris/es que ho van fer possible!

Font: diari elMón

Agenda

octubre - desembre 2017

-31 d'octubre:

La Castanyada (plaça Lampègia):

17.30h: II Rua de les Ànimes del Castell

18.30h: MasterClass de ZUMBA

A partir de les 19h: Concurs de Carabasses

Premi a la disfressa més terrorífica

Castanyes per a tothom

-8 de desembre:

Fira d'Artesania (davant escola Jaume I)

-9 de desembre:

Quinto (pavelló municipal)

-23 de desembre:

Concert de Nadal amb la Polifònica de Puig-

redg 20 de desembre:

Quinto (pavelló municipal)

-Durant tot el Nadal:

Activitats familiars al Museu Municipal

-31 de desembre:

Nit de cap d'any (plaça del Troc)

Voleu rebre la revista al vostre correu electrònic? Voleu escriure un article? Voleu donar la vostra opinió? Voleu donar a conèixer un projecte?

Només cal que ens envieu un correu a turisme@llivia.org i ens feu arribar la vostra sol·licitud